

Caminos a CASTILLA

Paisajes del transporte

Templo de Santa María de Requena
26 noviembre 2013 - 02 febrero 2014

Templo de Santa María de Requena
Calle Santa María, 15.
46340 Requena

Entrada gratuita

Horario
Sábados de 11 a 14 h. y de 16:30 a 19:30 h.
Domingos de 11 a 14 h.

Grupos y visitas escolares concertar
la visita con el Departamento de Cultura
Ayuntamiento de Requena
cultura@requena.es
Telf. 96 230 12 00

Para más información:
Cátedra Demetrio Ribes UV-CITMA
C/ Hugo de Moncada, 4B
46010 Valencia
Tel. 963 86 49 86
catedradr@uv.es
www.catedrademetrioribes.es

Camino a CASTILLA

Paisajes del transporte

La exposición “Camino a Castilla. Paisajes del transporte” pretende analizar y difundir la evolución histórica, territorial y patrimonial de los caminos a Castilla, uno de los corredores históricos de nuestra Comunitat hacia el interior de la península. Unos trazados y unas infraestructuras que reflejan la percepción del espacio territorial y social en los diferentes periodos históricos; los distintos medios de transporte y el avance de la tecnología de los vehículos; y las diferentes vivencias y relatos de viajeros. Un diálogo con el territorio que a través de su análisis histórico se constituye como un paisaje cultural, el Paisaje del Transporte, de gran valor patrimonial y parte de nuestras señas de identidad.

El punto de partida será la Concordia firmada en 1427 entre Valencia y Requena para la construcción de un carril habilitado para carruajes y viajeros. A partir de este momento, el camino, relata su propia historia, política, económica y social desde la Edad Media y hasta nuestros días. Una historia cotidiana que nos introduce en el desarrollo de las comunicaciones, en los diferentes escenarios políticos y económicos de la Comunitat Valenciana entre los siglos XV y XXI.

I. LOS CAMINOS Y SUS TESTIMONIOS

El rico legado documental que custodian nuestros archivos es la base de este primer itinerario. Todos estos documentos manuscritos y cartográficos, libros y proyectos, nos transmiten la construcción de un territorio a través de un histórico eje viario. Caminos, ferrocarriles, carreteras y autovías han sido objeto de múltiples documentos y representaciones gráficas al proponer trazados y variantes, al proyectar puentes y viaductos, al registrar la orografía del lugar, al detallar propuestas o procesos. Todos ellos nos proporcionan un retrato del territorio a lo largo de nuestra historia.

II. LOS RELATOS DEL CAMINO

El camino vivido, el camino transitado, el camino sentido, es el objetivo del segundo itinerario. Es la historia social del camino, de la ruta, de la vía, de sus usuarios, de las mercancías. Es un relato de la evolución de los medios de transporte, del viaje a pie, en carruaje, en diligencia, en tren, en automóvil, en AVE. A lo largo del recorrido histórico, la percepción del espacio-tiempo cambia. La velocidad se convierte en un símbolo y la movilidad en un concepto cotidiano.

III. LOS PAISAJES CULTURALES DEL CAMINO

El puente, el viaducto, el túnel, son parte del camino dándole la continuidad. Estas infraestructuras se han generado ante las dificultades topográficas. Es también la historia de la voluntad del hombre, de sus creadores, al salvar numerosas dificultades, de la capacidad técnica de cada periodo histórico. Son testimonios y testigos, que nos asombran por su antigüedad o por su modernidad. Junto al camino, sus servicios, la venta, la fonda, la estación; son las paradas, los límites, los destinos, los tramos del camino entre ciudad y ciudad. Todo ello conforma en el tiempo el paisaje del transporte proporcionándole esa cualidad territorial, histórica y cultural.

L'exposició “Camins a Castella. Paisatges del transport” pretén analitzar i difondre l'evolució històrica, territorial i patrimonial dels camins a Castella, un dels corredors històrics de la nostra Comunitat cap a l'interior de la península. Uns traçats i unes infraestructures que reflecteixen la percepció de l'espai territorial i social en els diferents períodes històrics; els diferents mitjans de transport i l'avanç de la tecnologia dels vehicles, i les diferents vivències i relats de viatgers. Un diàleg amb el territori que a través de la seua anàlisi històrica es constituïx com un paisatge cultural, el paisatge del transport, de gran valor patrimonial i part de les nostres senyes d'identitat.

El punt de partida serà la Concòrdia firmada en 1427 entre València i Requena per a la construcció d'un carril habilitat per a carruatges i viatgers. A partir d'este moment, el camí, relata la seua història, política, econòmica i social des de l'Edat Mitjana i fins als nostres dies. Una història quotidiana que ens introdueix en el desenrotllament de les comunicacions, en els diferents escenaris polítics i econòmics de la Comunitat Valenciana entre els segles XV i XXI.

I. ELS CAMINS I ELS SEUS TESTIMONIS

El ric llegat documental que custodien els nostres arxius és la base d'este primer itinerari. Tots estos documents manuscrits i cartogràfics, llibres i projectes, ens transmeten la construcció d'un territori a través d'un històric eix viari. Camins, ferrocarrils, carreteres i autovies han sigut objecte de múltiples documents i representacions gràfiques en proposar traçats i variants, en projectar ponts i viaductes, en registrar l'orografia del lloc, en detallar propostes o processos. Tots ells ens proporcionen un retrat del territori al llarg de la nostra història.

II. ELS RELATS DEL CAMÍ

El camí viscut, el camí transitat, el camí sentit, és l'objectiu del segon itinerari. És la història social del camí, de la ruta, de la via, dels seus usuaris, de les mercaderies. És un relat de l'evolució dels mitjans de transport, del viatge a peu, amb carruatge, amb diligència, amb tren, amb automòbil, amb AVE. Al llarg del recorregut històric, la percepció de l'espai-temps canvia. La velocitat es convertix en un símbol i la mobilitat en un concepte quotidià.

III. ELS PAISATGES CULTURALS DEL CAMÍ

El pont, el viaducte, el túnel, són part del camí i li donen la continuïtat. Estes infraestructures s'han generat davant de les dificultats topogràfiques. És també la història de la voluntat de l'home, dels seus creadors, en salvar nombroses dificultats, de la capacitat tècnica de cada període històric. Són testimonis i testimonis que ens sorprenen per la seua antiguitat o per la seua modernitat. Junt amb el camí, els seus servicis, la venta, la fonda, l'estació; són les parades, els límits, les destinacions, els trams del camí entre ciutat i ciutat. Tot això conforma en el temps el paisatge del transport i li proporciona eixa qualitat territorial, històrica i cultural.

La Concordia entre Valencia y Requena, 1427. (AMV).
La Concòrdia entre València i Requena, 1427. (AMV).

Libro de cuentas de la obra de construcción del Camí de Requena, 1428-1429. Sign. 354 (AMV).
Llibre de comptes de l'obra de construcció del Camí de Requena, 1428-1429. Sign. 354 (AMV).

Túnel de Siete Aguas. Buñol. Biblioteca Valenciana.
Túnel de Siete Aguas. Buñol. Biblioteca Valenciana.

Vista aérea del río Cabriel.
Vista aèria del riu Cabriel.

Vista de las Torres de Quart de Valencia. Archivo José Huguet.
Vista de les Torres de Quart de València. Arxiu José Huguet.